

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : मे – २०२३

तृतीय वर्ष

सत्र – ५

विषय:- औद्योगिक समाजशास्त्र (भाग-१) (SC- 502)

दिनांक: २४/०५/२०२३

गुण : १००

वेळ : दु. २.०० ते दु. ५.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा. (कोणतेही दोन) (४०)

१. उद्योगधंद्याचा समाजावरील होणाऱ्या परिणामांचा अभ्यास सविस्तर मांडा.
२. औद्योगिक समाजशास्त्राची व्याप्ती लिहा.
३. अधिकारी तंत्राची वैशिष्ट्ये लिहा.
४. रेखांकित संघटनेचे फायदे व तोटे स्पष्ट करा.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (३०)

१. औद्योगिक सामाजिक संबंधांवर माहिती लिहा.
२. औद्योगिक संघटनेचे प्रकार स्पष्ट करा.
३. कार्यकारीच्या आकांक्षा यावर माहिती लिहा.
४. फोरमनच्या भूमिकेवरील ताण कोणते ते स्पष्ट लिहा.
५. मास्लो यांची गरजांची श्रेणीरचना यावर माहिती लिहा.

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (३०)

१. एल्टन मेयो यांचा हॉथॉर्न प्रयोग
२. कार्यवादी संघटनेचे फायदे
३. कामगार व त्यांची भूमिका
४. उद्योगधंद्यातील अधिकारी तंत्रातील बदल

Translation in English

Sub: Industrial Sociology (Part-I) (SC-502)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Write a detail note on effect of industries on society.
2. Explain in detail the scope of industrial sociology.
3. Write the characteristics of industrial bureaucracy.
4. Explain the advantages and disadvantages of line organisation.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Write information on industrial social relations.
2. Explain the types of industrial organisation.
3. Write about executive's aspiration in brief.
4. Explain in brief stress on the role of the foremen.
5. Write about Maslow's hierarchy of needs in brief.

Q.3. Write short notes (Any Two) (30)

1. Elton Mayo's Hawthorne experiment
  2. Advantages of functional organisation
  3. Workers and their role
  4. Changes in management techniques in industry
-